

Ngõ đò đêm sông Hố ng

Tác Giả: Châu Nguy&n s&u t&m
Thứ Tư: 04 Tháng 11 Năm 2009 14:23

Ngõ đò sông Hố ng là thú ch&i văn hóa, sao l&i không?

Kho&t khuya nào đó, ta đang ngõ say, b&ng v&ng lên đi&u hò mái nhì xao xuy&n nh& g&i trong m&, t&nh d&y hóa ra là th&c. Gi&ng hò con gái t& m&t con đò đêm nào đó t& d&i sông Hố ng v&ng lên lay th&c tâm can... Vâng, nh&ng con đò đêm sông Hố ng không ngõ, mà c&n m&n ch& l&i ca ti&ng hát, ch& ni&m tri ân tri k&, ch& c& gi&c hoa c&a bao l& khách giang h&. T& đó sinh ra cái thú "ngõ đò".

Trên con đò x&a, không ch& có đàn ca Hu&, mà hình nh& khi cu&c vui đ&n đ&, thì ai có th& đ&c th&, sĩ t&. Nam B& thì c& c&i l&ng, v&ng c&, dân B&c thì Quan h&, ca trù v.v.. Nghĩa là đ& món ba mi&n.

Đam mê nh&t nh&ng đêm "ngõ đò" x&a là thú th& th&. Nghe nói nhà th& L&u Tr&ng L&, th&i đôi m& i, vào Kinh đ&n sách, b&ng g&p r&i mê đ&m ti&ng đàn nguyệt t c&a cô gái Hu&, th& là hai ngõ&i r& nhau xu&ng đò tâm s& th& ca, đàn hát su&t m&y th&ng tr&i.

Văn Cao "ngõ đò" đ& đàn ca trong "m&t đêm đàn l&nh trên sông Hu&":

*Gi&ng hát s&u chi ph&n n& i
T&ng canh tr&i đi& m m&t sao r&i
Tà tà trắng l&n hiu hiu gió
Ánh l&a ch&i xa th&p tho&ng trôi...*

Nguy&n Tuân vô v&i b& làm quan & Hu& cũng th&ng xu&ng đò đêm ngày v&a ch&i v&a vi&t báo g&i ra Hà N&i, r&i đ&i m&ng-đa nhu&n bút v&. Nhà th& nh&c sĩ Nguy&n Tr&ng T&o, m&t đêm say trên con đò Hu&, đã phát hi&n ta m&t hình t&ng th&t &n t&ng:

Sông Hố ng hóa r&u ta đ&n u&ng

Ngõ đò đêm sông Hố ng

Tác Giả: Châu Nguy&n s&u t&m

Thứ Tư, 04 Tháng 11 Năm 2009 14:23

Ta t&nh đ&n dài ngõ nghiêng say!

Sau đó anh còn viết b&n nh&c "Sông Th&m".

Y, thú vui "ngõ đò" sông Hố ng kh&i ngu&n là v&y. Nên g&i là ngõ đò, nh&ng ng&&i xu&ng đò sông Hố ng không ai ng&c. Trên sông Hố ng bây gi& có hàng ch&c con đò "đ&ch v&", t&c đò bán bún bò giò heo, bánh n&m, bánh bèo, tr&ng v&t l&n, chè h&t sen, chè đ&u v&n.v...

M&i th& th&c ăn có m&t con đò nh&, v&i ng&n đèn hoa k& thao th&c, & đầu đò trong đêm, s&n sàng c&p m&n khi nghe tiếng "i" c&a ch& đò. Th&nên, có thú vui tao nhã, thì cũng đ&n có l&c thú tr&n t&c.

Th& r&i, c& nghe nói đ&n "ngõ đò" là nghĩ ngay đ&n s& mua hoa bán nguy&t, x&u xa, tr&n t&c. Đã là lái đò, t&c là ng&&i có đò thì không bao gi& là gái "bán hoa", vì con đò là tài s&n l&n c&a h&. Tài s&n đó làm ra thu nh&p b&ng các ho&t đ&ng văn hóa trên sông Hố ng ban đêm. Đó là ý nghĩ không công b&ng, oan cho sông Hố ng!

Khi đêm xu&ng, thuy&n r&i b&n ch&y máy (ho&c chèo tay n&u khách yêu c&u), ng&&c sông lên Hòn Chén ho&c Hố ng H& thì đ&ng l&i, t&t máy, r&i th& trôi. Nh&ng đi&u ca Hu&, nh&ng thú ch&i l&ch l&m nh& th& th&, bình th&, ho&c l&i th& th& câu chuy&n canh tr&ng b&t đ&u.

Đò trôi đ&n Thiên M& ho&c Phú Văn Lâu thì buông neo. Lúc này đã v& khuya, s&&ng trăng huy&n &o, chén thù chén t&c n&ng lòng, không ai ng& đ&&c. L&i đàn, l&i hát, l&i tr&n tr&c nghe eo óc tiếng gà... Đói thì ăn, say thì n&m g&i đ&u nghe l&y K&u... Th&t thi v&. Ng& thi&p đi cũng ch&ng vi&c gì. Tình s&&ng thì đò nh& neo xuôi v& b&n, b&n r&n chia tay, m& m&ng c&ng mình v&a qua m&t ki&p ng&&i.

Con đò sông Hố ng ph&c v& thú "ngõ đò" (nh& đò ca Hu&, thuy&n r&ng, thuy&n ph&ng) đ&&c k&t c&u r&t tao nhã, khác v&i các lo&i đò trong Nam, ngoài B&c, l&i hoàn toàn khác v&i đò bán hàng, đò đánh cá, đò v&n chuy&n trên sông Hố ng. Các lo&i đò khác c& th&ng th&ng t& lái đ&n mũi, & gi&a ch& có cái mũi che.

Ngõ đò đêm sông Hồng

Tác Giả: Châu Nguyễn sát m

Thứ Tư, 04 Tháng 11 Năm 2009 14:23

Còn đó sông Hồng phố khách "ngõ đò" bao giờ cũng có bên phố n:

Phố n mũi là khoang không gian để du khách ngắm hóng gió, ngắm trăng, ngắm mặt nước đôi bờ.

Tiếp theo là khoang thuyền dành cho khách. Ở khoang này, có mũi vòm đóng bằng tôn hoặc gỗ, có cửa để vào ra đóng mở.

Bên trong ngõ phố ta thì tất cả có phòng ngủ, có sàn gỗ làm nơi trải chiếu để uống rượu, ngâm thơ, hoặc nghe đàn hát. Khoang tiếp theo là chỗ để cửa gia đình chèo đò, cũng có mũi vòm, có cửa đóng mở, có sàn trải chiếu để ngồi, cách biệt hẳn với gian ngủ, chỗ để cửa khách.

Sau cùng là chỗ để máy đò, bánh lái để người lái thuyền điểu khiển đò. Nghĩa là con đò Huế giống như một ngôi nhà di động. Bây giờ gọi là thuyền Rồng, thuyền Phượng, có cái đèn, có cái đôi (gọi là bóng)...

Ở trên thuyền chỉ có bóng, người ta thì tất cả sâu khều, chỗ ngồi có ghế cho khách ngồi, ở đây có cả hai phòng ngủ giống như một phòng hoàng. Các đò ca Huế, nhà hàng nằm trên sông hiện nay đều theo thì tất cả này. Khách xuống đò hoàn toàn tự do, không người chèo đò nghe ngóng, hay nhìn thấy.

Nhưng dịp Festival Huế, thành Thừa Thiên - Huế đã có chỗ trống để cho dân đăng ký phòng trọ trên sông Hồng. Mọi chỗ chỗ đò đã đăng ký đón khách trên sông. Nghe nói đã có rất nhiều đò đón được hàng trăm khách Festival qua đêm. Nhưng vậy, thành phố đã không quan tâm ngắm đò là sao! Đó là sự tiếc đáng khích lệ để cho văn hóa ngắm đò trên sông Hồng phố sinh. Vâng, ngắm đò sông Hồng là thú chơi văn hóa, sao lại không?